

โลกเปลี่ยน คนปรับ

โดย

สุวิทย์ เมษินทรีย์

คำนิยม

“โลกหลังโควิด ตามที่สุวิทย์บอก”

ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ ปฐมนิเทศน์ว่า การกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เป็นคนไทยน้อยคนหรือแม้แต่ในโลก ที่เข้าใจความซับซ้อน (Complexity) ของโลกปัจจุบัน และพยายามคลี่ความซับซ้อนออกมาให้สาธารณะเข้าใจได้ เพื่อปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลง

วิกฤตการณ์ใหญ่ของโลกในปัจจุบันเป็น**วิกฤตความซับซ้อน** ที่พหุมิติเข้ามาเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนทั้งโลก ตั้งแต่โลกทัศน์ - วิธีคิด - จิตสำนึก - วิถีชีวิต - ระบบเศรษฐกิจ - ระบบการเงิน - เทคโนโลยี - การสื่อสารการโฆษณาประชาสัมพันธ์ - ลัทธิ - ความเชื่อ - อุดมการณ์ - ศาสนา - อาวุธ และกำลังทหาร - การก่อการร้าย - การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ - การเมือง ฯลฯ ต่างๆ เหล่านี้เชื่อมโยงกันเกิดเป็น**ระบบที่ซับซ้อน** (Complexity system) ที่ไม่มีใครสามารถเข้าใจ ควบคุม หรือพยากรณ์ได้ แต่มันพ่นพิษหรือส่งผลเสียไปรอบตัว ทำให้โลกเสียสมดุลในทุกมิติ ทั้งทางสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง และในตัวมนุษย์เอง ความเหลื่อมล้ำหรือเสียสมดุลอย่างสุดๆ นำไปสู่ความวุ่นวาย ปั่นป่วน รุนแรง หรือวิกฤติใหญ่ก่อนโควิดมา

เพราะโลกวิกฤติโควิดจึงมา

เมื่อโควิดมาก็ซ้ำเติมให้วิกฤตมากขึ้น

ดร. สุวิทย์ ชี้ให้เห็นข้อดีของวิกฤตโควิด คือเมื่อวิกฤตก็เป็นโอกาสอย่างที่คุณโบราณว่าไว้ โอกาสที่จะพลิกวิธีคิด หรือเกิดจิตสำนึกใหม่ (New consciousness)

กับที่มนุษย์ชาติเข้าไปติดนั้นลึกและแข็งแรงมาก ไม่มีทางหลุดออกมาง่ายๆ ที่จริงธรรมชาติมาเตือนเป็นระลอกๆ ถ้ามนุษย์ชาติยังไม่เปลี่ยนไม่ได้ ธรรมชาติก็จะเพิ่มความแรงของการเตือนขึ้นเรื่อยๆ

โควิด-19 คือ การเตือนของธรรมชาติอย่างแรงที่สุด ที่มีผลสะท้อนไปทั่วโลกในทุกมิติ เพราะฉะนั้น **หลังโควิดจะไม่เหมือนเดิม** อีกต่อไป

ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ ได้อธิบายถึงมิติต่างๆ ที่จะต้องเปลี่ยนไป เช่น จิตสำนึก การรับรู้ วิธีคิด จิตใจ ความมุ่งหมาย (Purpose) วิถีทำงาน โครงสร้างอำนาจ ฯลฯ อันจะเป็นการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Transformation) ที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ

การเปลี่ยนแปลงใหญ่ของมนุษยชาติครั้งนี้ จะทำให้ลัทธิ อุดมการณ์ การปฏิวัติรัฐประหาร ต่างๆ นานาในอดีตกลายเป็นเรื่องเล็กเรื่องน้อยที่เทียบกันไม่ได้ แต่มีข้อต่างกันที่การปฏิวัติต่างๆ ทำด้วยความรุนแรง ทำด้วยความยากลำบาก เจ็บปวด และไม่ได้ผลจริง

ตรงกันข้าม การเปลี่ยนแปลงใหญ่ครั้งนี้จะทำด้วยความสุขและความสร้างสรรค์ เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้วยปัญญาและความกรุณา (Compassion) ไม่ใช่ด้วยการใช้อำนาจ

ผมขอขอบคุณ ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ ที่มีฉันทะและวิริยะอย่างแรงกล้าในการนิพนธ์หนังสือเล่มนี้ อันเป็น Words of wisdom หรือพจนานุกรมทางปัญญาเพื่อสังคมไทย ขอให้เพื่อนคนไทยใช้เป็นกัลยาณมิตรร่วมเดินทาง บนเส้นทางสายปัญญาไปสร้างโลกใหม่หลังโควิด อันเป็นโลกแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสมคูล มีแสงสว่างทางปัญญาและจิตใจแห่งความเป็นมนุษย์สูงส่ง

ท่านสามารถเริ่มต้นง่ายๆ ด้วยการรวมตัวร่วมคิดร่วมทำเป็นกลุ่มๆ ในทุวงการและข้ามวงการ เป็น**กลุ่มศึกษาและพัฒนาโลกหลังโควิด** หนังสือโดย ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ เล่มนี้ เป็นปัจจัยนำเข้าอย่างหนึ่ง เพื่อประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่า โลกหลังโควิดควรเป็นอย่างไร และทำอะไร ปัญหาของกลุ่มต่างๆ จะแก้กล้าขึ้นเรื่อยๆ และเข้ามาเชื่อมโยงกันเป็นปัญหาร่วม

(Collective wisdom) ขนาดใหญ่ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยสู่ยุคใหม่ ที่มีความเจริญอย่างแท้จริง อาจไปถึงขั้นยุคศรีอาริยะ

โดยก่อให้เกิดความสุขประดุจบรรลุนิพพาน* แก่คนไทยทุกคน ทั้งในกระบวนการรวมตัวร่วมคิดร่วมทำ และผลที่เกิดตามมาอันเป็นอริยะพัฒนา

ประเวศ วะสี

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์ประเวศ วะสี)

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓

* ดูการใช้คำนี้ในหนังสือ “A World Waiting To Be Born” โดย Scott Peck